

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡΑΜΜΕΝΟΣ

Ο Έλληνας «μέντορας» των εφοπλιστών

Ο αντιπρύτανης του City University που από τα χέρια του «πέρασαν» πολλοί ισχυροί

Τον περασμένο Δεκέμβριο η λίστα της βρετανικής ναυτιλιακής εφημερίδας Lloyd's List με τις 100 προσωπικότητες που άσκησαν στη διάρκεια του 2011 τη μεγαλύτερη επιρροή στην παγκόσμια ναυτιλιακή βιομηχανία, περιλάμβανε στην 65η θέση τον Κωνσταντίνο Γραμμένο. Μια ξεχωριστή περίπτωση διακεκριμένου Έλληνα της διασποράς, που η αίθουσα διδασκαλίας του στο Λονδίνο αποτελεί «φυτώριο» των ισχυρών του αύριο. Με το έργο του άλλαξε τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζονται τα ζητήματα της ναυτιλίας, εγκαινιάζοντας μια νέα σφαιρική προσέγγιση και εισάγοντας, ουσιαστικά, ένα νέο μοντέλο χρηματοδότησης, που ακολουθείται πλέον από τις τράπεζες.

Το 2009 του απονεμήθηκε από τη βασίλισσα Ελισάβετ ο τίτλος του "Commander" της Βρετανικής Αυτοκρατορίας για τις «υπηρεσίες του στη διδασκαλία και την έρευνα». Αντιπρύτανης στο City University και Pro Vice-Chancellor του Cass Business School, είναι εκείνος που το 1984 σχεδίασε, δημιούργησε κι έκτοτε διευθύνει το International Centre for Shipping, Trade and Finance (Διεθνές Κέντρο Ναυτιλίας Εμπορίου και Χρηματοδότησης) στο Λονδίνο, εισάγοντας ως νέο γνωστικό αντικείμενο, τα Διεθνή Ναυτιλιακά Χρηματοοικονομικά - γεγονός για το οποίο τιμήθηκε το '94, πάλι από τη Βασίλισσα της Αγγλίας, με τον τίτλο του "Officer of the British Empire".

Αυθεντία στον διεθνή ναυτιλιακό και χρηματοπιστωτικό χώρο, με καινοτόμο συγγραφικό έργο, «ανέθρεψε» στο shipping investment and finance, 2100 σπουδαστές - έως σήμερα - από 100 χώρες, που εξελίχθηκαν σε υψηλόβαθμα στελέχη στη ναυτιλία, στις τράπεζες και στη βιομηχανία. Στις τάξεις του δημιουργούνται φιλίες ζωής, κάτι σημαντικό αν σκεφτεί κανείς ότι οι χθεσίοι φοιτητές είναι οι σημερινοί ισχυροί του χρήματος.

Από τα χέρια του έχουν περάσει οι περισσότεροι της νεότερης γενιάς των Ελλήνων εφοπλιστών, που εκτός από κληρονόμοι θέλη-

↙

Για τις υπηρεσίες του στη διδασκαλία και την έρευνα του απονεμήθηκε από την Ελισάβετ ο τίτλος του "Commander"

σαν να εμβαθύνουν στα ναυτιλιακά, προκειμένου να διατηρήσουν και να επαυξήσουν την οικογενειακή περιουσία. Μεταξύ αυτών, ο Νίκος Τσάκος του Tsakos Group, της παραδοσιακής εφοπλιστικής οικογένειας, που μετά το Columbia University της Νέας Υόρκης ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο City University, με master στα οικονομικά-ναυτιλιακά υπό την εποπτεία του Κ. Γραμμένου. Ένας ακόμη από τη νέα ισχυρή γενιά εφοπλιστών που θήτευε δίπλα του στο City University Business School είναι ο Χάρης Βαφειάς, επικεφαλής της ναυτιλιακής εταιρίας Stealthgas, που διαχειρίζεται έναν από τους πιο εξειδικευμένους στόλους με πλοία LPG. Ο Στέλιος Χατζηγιάννου, που αποφοίτησε από το City με μεταπτυχιακό στο Shipping Trade and Finance, ήταν ένας από τους αγαπημένους του φοιτητές.

TA "5 C OF CREDIT"

Από το δικό του στόμα και τα δικά του

βιβλία έμαθαν τα μυστικά της επιτυχίας. Ένα από αυτά, τα "5 C of credit" (capacity, capital, collateral, conditions, character) που πρότεινε ως «κλειδιά» μιας νέας χρηματοπιστωτικής ανάλυσης και πολιτικής για τη ναυτιλία, εισάγοντας ένα νέο μοντέλο χρηματοδότησης, που στη συνέχεια, υιοθέτησαν οι τράπεζες διεθνώς.

Οι περισσότεροι από αυτούς διατηρούν στενή σχέση μαζί του, τον συμβουλευόμενοι και επιστέφουν ορισμένες φορές στα... θρανία για κάποια από τις ενδιαφέρουσες διαλέξεις του. Ιδιαίτερα στη σημερινή περίοδο της κρίσης, στην άλλη γραμμή του τηλεφώνου βρίσκονται συχνά, αρκετά από τα ισχυρότερα ονόματα του ελληνικού και του παγκόσμιου εφοπλισμού.

ΑΙΣΙΟΔΟΞΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Δηλώνει αισιόδοξος για το ξεπέρασμα της κρίσης. Σ' ένα βαθμό βασίζει την αισιόδοξία του στους φοιτητές του. Θεωρεί ότι οι πανεπιστημιακές γενιές του '80, του '90 και του 2000, έδωσαν εξαιρετικής ποιότητας μυαλά, που τώρα βρίσκονται σε καίριες θέσεις και θα βρουν τον τρόπο να ξεπεράσουν τις δυσκολίες και να επεκταθούν περαιτέρω. «Έχω μεγάλη εμπιστοσύνη σε αυτά τα παιδιά», δηλώνει. Για την ελληνική ναυτιλία και τη θέση της στο παγκόσμιο σκηνικό, είναι και πάλι αισιόδοξος, ποντάροντας στους πολλούς λαμπρούς Έλληνες πλοιοκτήτες και μάντζερ. Δεν αποκλείει ανακατατάξεις, καθώς η κρίση μπορεί να εκδιώξει ορισμένους πλοιοκτήτες και να ισχυροποιήσει άλλους, αλλά πιστεύει ακράδαντα ότι η ναυτιλία είναι η πιο αξιωματική, ως η πιο διεθνοποιημένη, αγορά. Ο κρίσιμος ρόλος του Έλληνα -και κάθε- πλοιοκτήτη, αφορά, κατά την άποψή του, στη διευθυντική ικανότητά, τις γνώσεις, την ευθυκρισία και τον τρόπο «ζυγίσματος» των συνθηκών κάτω από τις οποίες λαμβάνει τις αποφάσεις του, που μπορεί να τον ανεβάσουν, ή να τον θέσουν εκτός παιχνιδιού.

Από την Εθνική στο Grammenos Centre

Διδάσκοντας τους τρεις τεμνόμενους κύκλους -ναυτιλία, εμπόριο, χρηματοδότηση- εγκαινίασε μια νέα σφαιρική προσέγγιση των ναυτιλιακών θεμάτων. Το "International Centre for Shipping, Trade and Finance", που το 2007 μετονομάστηκε σε "Costas Grammenos Centre for Shipping, Trade and Finance", άρχισε με τριμερή στόχευση, να διδάσκει, να ερευνά, αλλά και να διευκολύνει το δημόσιο διάλογο

μεταξύ πανεπιστημιακών, πολιτικών και επιχειρηματιών. Από τους φοιτητές του, που κατέχουν νευραλγικές θέσεις, το 40% εργάζεται στη ναυτιλία, το 38% στο banking, και είναι διεθνείς τραπεζίτες, ενώ οι υπόλοιποι στο εμπόριο και τη βιομηχανία. Μόνο στο banking έχει 600 απόφοιτους τραπεζίτες, που εργάζονται σε City, Όσλο, Αμβούργο, Σιγκαπούρη, Νέα Υόρκη κι αλλού. Το βιβλίο του "Bank

Finance for Ship Purchase", το 1979, έκανε πάταγο, διακρινόμενο ως "the book of the year". Το 2002, ο Κώστας Γραμμένος έγινε επικεφαλής του κορυφαίου ακαδημαϊκού συγγράμματος, που περιλαμβάνει τα κείμενα 50 διακεκριμένων καθηγητών από 30 πανεπιστήμια 19 χωρών με τίτλο "The Handbook of Maritime Economics and Business" και χαρακτηρίζεται στη Lloyd's List ως "the maritime business bible".

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ

Ο Κώστας Γραμμένος γεννήθηκε το 1944 στην Αθήνα και ξεκίνησε την καριέρα του από την Εθνική Τράπεζα. Είναι αντιπρύτανης του Cass Business School στο City University του Λονδίνου κι ακόμη πρόεδρος της διοικούσας επιτροπής του Διεθνούς Πανεπιστημίου στη Θεσσαλονίκη, μέλος του Δ.Σ του Κοινωνικού Ιδρύματος Ξνάση και του American Bureau of

Shipping. Έχει διατελέσει πρόεδρος της Διεθνούς Ένωσης Ναυτιλιακών Οικονομολόγων.

Σπούδασε οικονομικά στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και Χρηματοοικονομικά στην Ουαλία. Από το 1982 δίδαξε σαν επισκέπτης καθηγητής στο Πανεπιστήμιο City του Λονδίνου, όπου έγινε καθηγητής Ναυτιλίας, Εμπορίου και Χρηματοοικονομικών το 1986, ιδρύοντας και την ομώνυμη σχολή.